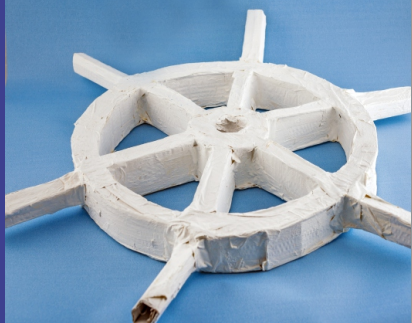
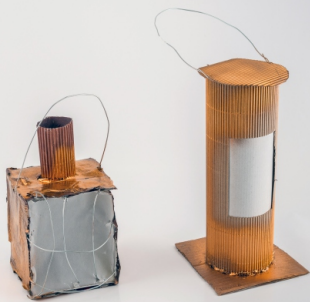

HRVATSKI
POMORSKI
MUZEJ
SPLIT

KATALOG

MUZEJSKO-EDUKATIVNIH I KREATIVNIH PROGRAMA

Split, 2023.

Katalog muzejsko-edukativnih i kreativnih programa Hrvatskoga pomorskog muzeja Split posebno je osmišljen kako bi se posjetitelji upoznali s muzejsko-edukativnim sadržajima radi odabira prigodnog programa prilikom planiranja posjeta Muzeju.

Iako muzeji te vrtići i škole djeluju u različitim kontekstima, ipak im je zajednička odgojno-obrazovna komponenta. Neformalni kontekst u kojem djeca i učenici na muzejsko-edukativnim i kreativnim radionicama u muzeju uče, potiče njihovu znatiželju, a sve uz dozu zabave, smijeha i veselja. Naime, učenje u muzeju, a ne unutar učionice, potrebno je za što učinkovitije procese učenja i poučavanja. Djeca i učenici uče iskustvom, otkrivaju, istražuju. Daje im se mogućnosti primjene znanja u novim okolnostima. Potrebno je posebno istaknuti kako ovi programi Hrvatskoga pomorskog muzeja Split doprinose razvoju društveno-kulturnih i odgojno-obrazovnih vrijednosti kod djece i učenika, kao i realizaciji ciljeva kojima *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje* daje osobitu pozornost, potiče školske i izvanškolske aktivnosti te suradnju s kulturnim ustanovama.

Ovi su programi vezani uz stalni izložbeni postav te uz povremene muzejske izložbe tijekom godine, tematski određene pomorskom povijesti hrvatskoga naroda. U Muzeju se provode samostalni edukativni projekti, a Muzej se uključuje i u edukativne projekte s drugim muzejima, ustanovama, udrugama, vrtićima i školama.

Stručno vođenje muzejskim postavom ima za cilj približiti djeci i učenicima muzejski sadržaj na njima prilagođen način. Osim toga, edukativnim izložbama, tematskim radionicama, kreativnim igraonicama i edukativnim publikacijama želimo djeci dati dodatnu dimenziju učenja, razviti senzibilitet i zanimanje za pomorsku baštinu, ali i približiti te pobliže objasniti muzejsku djelatnost.

Kreiranjem muzejsko-edukativnih i kreativnih programa za sve uzraste, sve smo bliže jednom od muzejskih poslanja i ostvarenju vizije: uključiti što veći broj mladih kroz učenje i zabavu u muzejske programe te afirmirati muzejsku djelatnost.

Preporuke prije planiranoga posjeta Muzeju

Preporuča se kontakt s Muzejom radi ugodnije i kvalitetnije provedbe programa te dogovor o vrsti planiranog posjeta, prilagođenosti pojedinog programa dječjem uzrastu, prilagođenosti programa djeci s posebnim potrebama, trajanju, cijeni te o upotrebi edukativnih materijala. Program je poželjno najaviti dva tjedna unaprijed, zajedno s brojem polaznika, njihovom uzrastu te o eventualnom dolasku djece s posebnim potrebama.

Poželjno je s djecom i učenicima razgovarati o instituciji koju posjećujete te ih uputiti na primjereno i kulturno ponašanje, potaknuti ih da promatraju i postavljaju pitanja. Vaša angažiranost za vrijeme posjeta Muzeju također je dobar primjer koji ohrabruje djecu na što aktivnije sudjelovanje.

Preporuke nakon posjeta Muzeju

Preporuča se razgovarati s djecom o dojmovima. Predlažemo i daljnju razradu usvojenog znanja kroz likovno stvaralaštvo, povezivanje s drugim nastavnim jedinicama, prezentaciju dječjih i učeničkih radova na izložbi u vrtiću, školi ili Muzeju.

Povratna informacija o vašim dojmovima, iskustvima, ali i prijedlozima o nekom novom, mogućem muzejsko-edukativnom programu, bila bi nam dragocjena u nastojanjima proširenja ponude i podizanja kvalitete naših muzejsko-edukativnih i kreativnih programa.

Muzejsko-edukativne i kreativne radionice

1. Priče iz muzeja

Upoznavanje djece i učenika s ključnim muzejskim predmetima koji svjedoče o bogatoj hrvatskoj pomorskoj povijesti. Svaki predmet u sebi skriva priču koja djeci i učenicima približava plovidbu morem. Uz stručno vodstvo, djeca uče

osnovne dijelove broda, uočavaju po čemu su brodovi jako slični ljudima, otkrivaju čemu služe pojedini dijelovi broda kao i čemu služi kompas, kormilo, feral te ostala brodska i navigacijska oprema, a što „zviri“ i morska sirena rade na brodu... Slijedi kreativni dio u kojem djeca i učenici u različitim likovnim tehnikama imaju priliku osmisliti svoju „priču iz muzeja“.

Uzrast: djeca vrtićke dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

2. More, amfore, brodovi...

Podvodnim arheološkim istraživanjima Jadranskoga mora pronađeni su predmeti kao što su *pitos* i amfore za pohranu namirnica te drugi predmeti izuzetno važni za proučavanje razvoja pomorstva na Jadranu. Djeca se upoznaju s tim predmetima te potom u glini imaju priliku modelirati svoje amfore, brodove, različite pramčane kipove i druge predmete koje su otkrili u muzejskom postavu.

Uzrast: djeca vrtićke dobi te učenici nižih i viših razreda osn. škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

3. RibOlovka

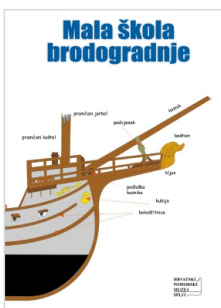

Cilj je programa, uz radnu bilježnicu, upoznati učenike s primorskim krajem, poviješću ribarstva na Jadranu: tradicijskim ribarskim brodovima (gajeta, leut, trabakul), ribarskom alatu (špurtil, vrša, osti), vrstama riba u Jadranskom moru, ribarskom leksiku, te održivom ribarstvu.

Uzrast: učenici od 2. do 5. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

4. Mala škola brodogradnje

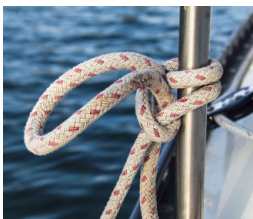

Upoznavanje učenika s osnovama brodogradnje i tisućljetnom hrvatskom brodograditeljskom tradicijom koja se ogleda u broju škverova i brodogradilišta na istočnoj obali Jadrana, tradicijskim barkama, leksiku – nazivima brodograđevnog alata, te znanju potrebnom za gradnju broda. Što su blanja i vijola, te čemu su služile? Koji su dijelovi broda madir i kobilica? Zašto se kaže da su brodovi „isti ka i judi“?

Uzrast: učenici od 2. do 7. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

5. Mornarski čvorovi

Jeste li znali da postoji preko 180 vrsta različitih čvorova koji se koriste u alpinizmu, speleologiji, ali i u pomorstvu. Svaki čvor na brodu imao je svoju ulogu: s jednim se brod vezao za bitvu na obali, s drugim se podizali različiti tereti, ... Muški, ženski, pašnjak, samo su neki od njih! Naučimo ih vezati!

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osn. škole, učenici srednjih škola

Trajanje: 60 – 90 minuta

6. Život pod morem

Upoznavanje učenika sa životom pod morem: biljnim i životinjskim svijetom, vrstama jadranskih riba, hranom iz mora, konzerviranjem ribe te zaštitom, očuvanjem i ekologijom Jadranskoga mora. Otkrivanje početaka ronjenja te načini ronjenja danas: isprobavanje suvremene ronilačke opreme. Učenici saznaju što je to podvodna arheologija te istražuju neke od najpoznatijih hrvatskih

podvodnih arheoloških lokaliteta. Na koncu se upoznaju i s podmorničarstvom te abecedom koja je dugo omogućavala prijenos poruka pod morem – Morseovom abecedom.

Uzrast: učenici od 2. do 7. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

7. Svjetionik – svjetlo u tami

U uvodnom dijelu djeca uče o uređaju bez kojega je nekada noćna navigacija bila gotovo nemoguća – stoljećima, od antike, svjetionik je pomorcima služio za orijentaciju na pučini. Najstariji svjetionik na istočnojadranskoj obali, koji se nalazi na rtu Savudrija, star je više od 200 godina! Slijedi kreativna radionica slikanja svjetionika na pučini različitim likovnim tehnikama.

Uzrast: djeca vrtičke dobi te učenici nižih i viših razreda osn. škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

8. Pomorski Split u vrijeme cara Dioklecijana

Upoznavanje učenika sa samim temeljem nastanka grada Splita – gradnjom Dioklecijanove palače s naglaskom na njezinu maritimnost. Antička palača sagrađena je tik uz more, nedaleko Salone, glavnog grada

rimске provincije Dalmacije. Rimski brodovi, bireme, u carevo su vrijeme plovili Jadranom, a njihove modele djeca uočavaju u muzejskom postavu. U kreativnom dijelu programa djeca crtaju ili slikaju različitim likovnim tehnikama.

Uzrast: učenici od 1. do 5. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

9. Otkrij i istraži puteve poznatih moreplovaca!

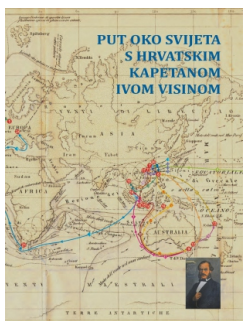

Učenici na zabavan način uče o velikim geografskim otkrićima i moreplovcima s kojima kreću na duga putovanja morem! Kristofor Kolumbo i Ferdinand Magellan, Vasco da Gama i Bartolomeo Diaz samo su neki od njih. „Istražuju“ Srednju Ameriku, „oplovljavaju“ Rt dobre nade. Uče čemu služe navigacijski instrumenti kao što su astrolab i kompas, otkrivaju i čemu je služio kvadrant. Saznaju kako je razvoj pomorstva doprinio velikim geografskim otkrićima.

Uzrast: učenici viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

10. Put oko svijeta s hrvatskim kapetanom Ivom Visinom

Učenici se upoznaju s hrvatskim kapetanom Ivom Visinom koji je bio „prvi Hrvat i Sloven“ koji je oplovio svijet, a čije je putovanje oko svijeta jedrenjakom „Splendido“ trajalo sedam godina, od 1852. do 1859. godine. Cilj je programa, uz radnu bilježnicu, educirati učenike o životu i djelu kapetana Ive Visina i važnosti

njegova puta oko svijeta.

Uzrast: učenici viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

11. Koje je boje more?

Na ovoj radionici spajamo znanost i umjetnost! Što je to more, koje je boje i zašto Crveno, Žuto, Bijelo i Crno more nose baš takve nazive? Kroz eduktivno vođenje učenici otkrivaju kako umjetnici na svojim slikama prikazuju more i saznaju je li ono zaista uvijek plavo. Potom se i kreativno izražavaju slikajući more koristeći se različitim bojama i tehnikama: crno more, sivo, zeleno, pa čak crveno i ružičasto!

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

12. Zabavne zastavice

Jeste li znali da za svako slovo abecede postoji jedna signalna zastavica koja je jednaka u cijelome svijetu? One su jedan od načina pomorske komunikacije. Postoji mnoštvo zastavica, a na ovoj kreativnoj radionici djeca izrađuju svoje

zastavice te se upoznaju s najvažnijim signalnim zastavicama koje nam omogućuju nesmetanu plovidbu morem. Također, upoznajemo se i sa zastavama država koje su nekoć gospodarile Jadranom, simbolima na njima, otkrivamo i koji su se sveti znali naći na pojedinim zastava. Na kraju igramo i zabavnu igru pogađanja značenja signalnih zastavica!

Uzrast: djeca vrtićke dobi te učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

13. Mornarska škrinja

Mornarska škrinja skriva mnoge tajne. Što su mornari nekada u njoj čuvali? Blago, zlato ili nešto drugo? Kreativna radionica izrade i ukrašavanja mornarske škrinje.

Uzrast: djeca vrtićke dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

14. S.O.S. – mala škola telegrafije

Muzej u suradnji s radio klubom „Marjan“ iz Splita organizira radionicu kojoj je cilj, uz praktičan rad, podučiti djecu osnovama telegrafije, Morseovoj abecedi i slanju poruka

telegrafskim tasterom. „S.O.S.“ je svakako najpoznatiji signal, odnosno poruka, koji je nastao od engleskih riječi „Save our ship“.

Uzrast: učenici osnovnih i srednjih škola

Trajanje: 60 – 90 minuta

Napomena: radionicu je potrebno navrijeme najaviti budući da ista nije stalno dostupna u ponudi

15. Čudnovata morska neman

...ali samo u stripu. Nebojte se istražiti morske dubine i iz mašte prenijeti u strip morska čudovišta koja su zadavala nevolje pomorcima u dugoj i opasnoj plovidbi morem. Upoznati se s brodom, saznati više o životu pomoraca i „oživjeti“ strašnu morską neman bit će zabavno na radionici na kojoj ćemo naučiti više o stripu te kako nastaje, uz istaknutu strip-crtāčicu Simonu Pavlović.

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osn. škole, učenici srednjih škola

Trajanje: 90 minuta

16. Pomorske karte

Kartografija je znanost o kartama: vrste karata, vjetrulja, mjerilo, ... sve je to bitno kako bi kapetan broda uspješno znao pročitati pomorsku kartu i odrediti položaj svoga broda na pučini. Muzej

čuva mnoge vrijedne karte koje učenici otkrivaju u muzeju, a potom se likovno izražavaju crtajući svoju pomorsku kartu.

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

17. Portreti

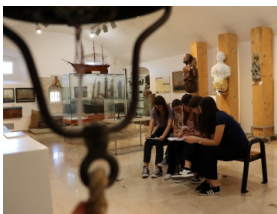

Hrvatski je narod, orijentiran moru i plovidbi, oduvijek davao vrsne pomorce koji su često postajali kapetani i zapovjednici brodova. Najpoznatiji su svakako Ivo Visin, Marko Martinović, Niko Duboković Nadalini, Vicko Bujović,... Vodstvo uz tri priče o trima hrvatskim kapetanima čiji su portreti izloženi u muzejskom postavu, uvodi nas u radionicu slikanja portreta.

Uzrast: učenici nižih i viših razreda osn. škole, učenici srednjih škola

Trajanje: 60 – 90 minuta

18. Muzejska zb(i)rka

Muzejski je predmet temeljna jedinica koja čini svaki muzej. Predmeti u muzeju čuvaju se u zbirka, koje čine ukupni muzejski fond. Tko radi u muzejima? Što je muzeologija, što je muzeografija? Na radionici ćemo odgovoriti na ova

pitanja te se upoznati s pojedinim muzejskim predmetima, naučiti kako ih čuvati, proučavati, dokumentirati i svrstati u zbirke kao pravi kustosi.

Uzrast: učenici od 4. do 8. razreda osn. škole, učenici srednjih škola

Trajanje: 60 – 90 minuta

19. Pomorski detektivi

Uzbudljiva i napeta detektivska igra u kojoj učenici podijeljeni u timove, tražeći skrivene tragove, istražuju hrvatsku pomorsku povijest, rješavaju zagonetke, te otkrivaju skrivene tajne muzejskih predmeta. Na kraju radionice svaka grupa prezentira zaključke i

metode svoje istrage pred kolegama.

Uzrast: učenici viših razreda osnovne škole, učenici srednjih škola

Trajanje: 60 – 90 minuta

20. Pomorske pustolovine Duje i Luce

Najnovija muzejska publikacija, edukativna bojanka, s kojom se djeca upoznaju s ključnim muzejskim predmetima koji im približavaju plovidbu morem, brod i njegove dijelove, ronjenje i jadranske dubine, podmorske arheološke lokalitete i njihove nalaze, ribolov i vrste riba, ekologiju,... uz dva glavna lika, djevojčicu Lucu i dječaka Duju.

Uzrast: djeca vrtićke dobi te učenici 1. i 2. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

21. Tvrđave: posade i opsade

Tvrđava Gripe, u kojoj je smješten Hrvatski pomorski muzej Split, podignuta je u 17. stoljeću kako bi branila grad Split za vrijeme osmanlijskih napada. Spasila je Split i njegove žitelje od

najteže opsade Turaka 1657. godine. Tvrđava Gripe je historijski fortifikacijski spomenik istaknute vrijednosti, a o njoj važnosti djeca uče igrajući edukativnu zabavnu igru.

Uzrast: učenici od 3. do 7. razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

22. Morska jaja

Što su to morska jaja? Jesu li živa? Jesu li jestiva kao i „obična“ kokošja? Zašto su morska jaja važna za morske dubine? Radionica se organizira uoči i za vrijeme proljetnih praznika; omogućuje djeci samostalno istraživanje i degustiranje morskih jaja (opcionalno).

Uzrast: djeca vrtićke dobi te učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

23. Pomorske pisanice

Radionica oslikavanja papirnatih pisanica pomorskim i morskim motivima koje su djeca uočila u muzeju: brodovi, kormila, sidra, ribe, amfore, ideja je pregršt! Brojni motivi, ususret Uskrsu, ukrase muzej i maslinove grančice.

Uzrast: djeca vrtićke dobi te učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

24. Sveti Nikola

Sveti Nikola omiljeni je dječji svetac, njihov zaštitnik te zaštitnik putnika i pomoraca. Na radionici djeca kroz životopis sv. Nikole saznaju kako je postao zaštitnik putnika, pomoraca i djece te se imaju priliku kreativno izraziti u različitim likovnim tehnikama.

Uzrast: djeca vrtićke dobi te učenici nižih i viših razreda osn. škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

25. Sveci zaštitnici pomoraca, ribara i brodograditelja

Brojni su sveci kojima su se pomorci, ribari i brodograditelji utjecali za vrijeme dugih plovidbi morem uvjereni kako će ih molitva i vjera u njih spasiti od nevremena i brodoloma. O tome nam svjedoče brojni sačuvani zavjetni darovi – makete brodova i zavjetne slike. Osim toga, pomorci su na pramcima brodova često isticali pulene, drvene skulpture koje su, prema njihovim

vjerovanjima, štatile brod, kapetane i mornare od nedaća na moru – „zviri“, sirene, kipove muškaraca i žena,...

Uzrast: djeca vrtićke dobi te učenici nižih i viših razreda osn. škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

26. Pomorska jelka

Muzej svake godine ususret Božiću organizira kreativnu radionicu kićenja božićne jelke i izrade božićnih ukrasa koji su oslikani pomorskim motivima.

Uzrast: učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole

Trajanje: 120 minuta

U dogovoru s odgajateljima i učiteljima moguće je organizirati i druge radionice, predavanja te izložbe dječjih radova na teme iz bogate hrvatske pomorske povijesti.

Dodatni sadržaji namijenjeni posjetiteljima

1. VR/AR dvorana za virtualnu i proširenu stvarnost

Interreg - IPA CBC
Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro
WRECK4ALL

Zaronite i istražite potopljene brodove, avione i druge podvodne arheološke lokalitete pomoću VR naočala! U dvorani za virtualnu stvarnost posjetitelji mogu virtualno zaroniti i istražiti čak 18 odabranih podvodnih arheoloških lokaliteta Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Zaronite na lokalitet kod Sutivana na Braču, Šćedra na Hvaru i u podmorje kod otoka Žirja i istražite ostatke njemačkog aviona Junkers JU 87, poznatijeg kao „Štuka“. Projekt je realiziran u sklopu EU projekta „Zaštita podvodnog naslijeđa kroz digitalizaciju i valorizaciju kao novi oblik turističke ponude“ – WRECK4ALL u sve tri zemlje sudionice projekta. Napomena: posjet VR/AR dvorani uključen je u cijenu muzejske ulaznice

2. Hrvatski pomorski vremeplov uz Magdu Lupis – kostimirana interpretativna tura

Otkrijte baštinu tisućljetnog jadranskog pomorstva uz gospođicu Magdu Lupis, rođakinju izumitelja torpeda Ivana Lupisa. Ovaj inovativni projekt realiziran je u sklopu *Dalmacija storytelling destinacija* Splitsko-dalmatinske županije u kojem je „oživio“ baštinski lik Magde Lupis, koja će vas uvesti u vremeplov i odvesti na uzbudljivo putovanje. Zahvaljujući metodi kostimiranog interpretativnog vođenja dobiti ćete priliku da prateći lik gospođice Lupis steknete sasvim novo iskustvo. U liku gospođice Lupis kroz muzejski vas postav vodi kustosica muzeja i licencirani turistički vodič Petra Blažević.

Napomena: interpretativna tura organizira se po prethodnoj najavi

Informacije i kontakti

Hrvatski pomorski muzej Split

Glagoljaša 18, Tvrđava Gripe

21000 Split

Tel: +385 (0)21 347 346

Fax: +385 (0)21 348 092

E-mail: hpms@hpms.hr

www.hpms.hr

facebook.com/HrvatskiPomorskiMuzejSplit/

IBAN: HR5823400091110814861

MB 01363263 / OIB 91912897567

Radno vrijeme za posjetitelje 2023. godine

ZIMA

1. siječnja – 30. travnja

1. studenoga – 31. prosinca

ponedjeljak, srijeda, petak, subota / 9:00 – 16:00

utorak i četvrtak / 9:00 – 19:00

nedjelja / 9:00 – 14:00

praznikom zatvoreno

PROLJEĆE I JESEN

1. svibnja – 30. lipnja

1. rujna – 31. listopada

ponedjeljak – subota / 9:00 – 19:00

nedjelja / 9:00 – 14:00

praznikom zatvoreno

LJETO

1. srpnja – 31. kolovoza

ponedjeljak – subota / 9:00 – 20:00

nedjeljom i praznikom / 9:00 – 17:00

Cjenik ulaznica za individualne posjete

odrasli – 3,50 €

učenici, studenti, umirovljenici – 1,80 €

djeca od 5 do 7 godina – 0,70 €

obiteljska ulaznica – 10 €

djeca do 4 godine – besplatno

prva nedjelja u mjesecu za svih – 0,70 €

Cjenik ulaznica za grupne posjete

odgajatelji, učitelji i ostala pratnja predškolskih / školskih / studentskih grupa – besplatno

djeca vrtićke dobi – 0,70 €

učenici / studenti – 1,80 €

stručno vodstvo na hrvatskom jeziku (do 30 osoba) za djecu predškolskih ustanova – besplatno

stručno vodstvo na hrvatskom jeziku (do 30 osoba) – 7,00 €

stručno vodstvo na engleskom jeziku (do 30 osoba) – 15,00 €

Hrvatski pomorski vremeplov uz Magdu Lupis – kostimirana interpretativna tura (do 25 djece) – 20,00 €

muzejsko-edukativne i kreativne radionice – 1,80 €

radionica „Morska jaja“ – 3,00 €

radionica „Tvrđave: posade i opsade“ – 3,00 €

radionica „Pomorska jelka“ – besplatno

Nakladnik: Hrvatski pomorski muzej Split

Za nakladnika: Ljubomir Radić

Autorica teksta: Branka Teklić

Fotografije i slikovni prilozi: Hrvatski pomorski muzej Split

Grafičko oblikovanje, priprema i tisak: Enter Digital-Studio

Naklada: 1000 primjeraka